

Asia: VN/898/2025

Lausuntopyyntö: Hallituksen esitys käsityö- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojasta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt Keskuskauppakamarilta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi, jonka tavoitteena on toteuttaa EU:n käsityö- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojasta annetun asetuksen ((EU) 2023/2411) kansallinen täytäntöönpano. Suurin osa kyseisen asetuksen säännöksistä on suoraan sovellettavaa oikeutta eikä siten edellytä kansallista täytäntöönpanoa. Kiitämme mahdollisuudesta lausua ja toteamme seuraavaa.

EU-asetuksella perustetaan uusi immateriaalioikeudellinen suoja käsityö- ja teollisuustuotteille. Pidämme hallituksen esityksessä luonnosteltua esitystä tarkoituksenmukaisena asetuksen kansallisen täytäntöönpanon toteuttamiseksi. Samankaltainen suojajärjestelmä on jo voimassa maataloustuotteille. Asetuksen mukainen uusi suojajärjestelmä koskee sellaisia käsityö- ja teollisuustuotteita, joiden laatu, maine tai muu ominaisuus on sidoksissa kyseisten tuotteiden maantieteelliseen alkuperään.

Suomessa ei ole aiemmin ollut kansallista käsityö- ja teollisuustuotteiden nimisuoja järjestelmää. Komission Suomelle myöntämä poikkeus, jonka mukaan suomalaisten käsityö- ja teollisuustuotteiden maantieteellisen merkinnän rekisteröintiä haetaan suoraan Euroopan unionin teollisoikeuksien virastosta (EUIPO), on kannatettava. Kansallisen rekisteröintijärjestelmän ylläpito aiheuttaisi tarpeetonta hallinnollista taakkaa ylimääräisten kustannusten muodossa ja olisi kallis. Todennäköisesti suomalaiset toimijat eivät tule käyttämään uutta järjestelmää paljon, sillä tiedossa ei ole kotimaisia asetuksen vaatimukset täyttäviä käsityö- tai teollisuustuotteita. Jos sellaisia kuitenkin myöhemmin ilmenee, suojaa voi hakea suoraan EUIPO:sta.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan Patentti- ja rekisterihallitusta (PRH) kansalliseksi yhteyspisteeksi hakemuksiin liittyviä kysymyksiä varten, kuten myös tarvittavaan yhteydenpitoon komission ja

EUIPO:n välillä. Mielestämme ehdotus on kannatettava, sillä PRH toimii Suomessa keskeisenä immateriaalioikeuksien rekisteriviranomaisena. PRH soveltuu hyvin myös rekisteröintiä hakevan tahon ilmoituksen tarkastavaksi viranomaiseksi. Lisäksi asetus edellyttää, että Suomeen nimetään uuden järjestelmän mukaisten maantieteellisten merkintöjen valvontaviranomainen. Tähän tehtävään esitetään Turvallisuus- ja kemikaalivirastoa, mikä on kannatettavaa.

Immateriaalioikeudellisen suojan tulee olla johdonmukainen ja huomiota tulee kiinnittää siihen, miten valitut ratkaisut vaikuttavat kokonaisuuteen. Käytännössä eurooppalaisten tavaroiden ja palveluiden suojaus on ollut mahdollista toteuttaa jo olemassa olevaa ja kansainvälisesti hyvin toimivaa tavaramerkkijärjestelmää käyttäen, mistä syystä uutta käsityö- ja teollisuustuotteiden suojamuotoa ei ole Suomessa yleisesti pidetty tarpeellisenä. On katsottu, että uusi käsityö- ja teollisuustuotteiden maantieteellisiä merkintöjä koskeva suoja voisi pahimmillaan haitata olemassa olevan tavaramerkkijärjestelmän toimintaa ja vaikeuttaa uusien merkkien suunnittelua ja käyttöönottoa. Suomalaisten toimijoiden kannalta keskeistä on se, ettei uusi suojamuoto aiheuta suomalaisille toimijoille tarpeetonta hallinnollista taakkaa, mikä voisi heikentää tavaramerkkisuojaaja esimerkiksi vähentämällä tavaramerkkijärjestelmän tunnettuisuutta tai toimivuutta.

Aalto-Setälä Minna
Keskuskauppakamari